

ҚИССАИ ГУЛШАНИ ОСЕБРАСИДА

Буд ба айёми куҳан гулшане,
Гулшани аз шӯълаи гул равшане,
Маскани озодаи паррандагон,
Махфили ёрони ба ҳам меҳрубон.
Байни ҳамон гулшани овозадор,
Ҷои басо дилкаши рашки баҳор,
Ҳавзи мусаффо буду ҳай дилситон,
Ҷои нишастии ҳама паррандагон.
Шоҳину Лочин ду бародар буданд,
Окилу дилбастаи кишвар буданд.
Ҳар ки агар тӯҳмату иғво кунад,
Душмани хеш ба ҳар ҷо кунад.
Бурда аз ин лона бурунаш кунанд,
Нӯлзанон ғарқа ба хунаш кунанд.
Зог ба ин ҳукм раво гашта буд,
Аз ҳамаи ёр чудо гашта буд.

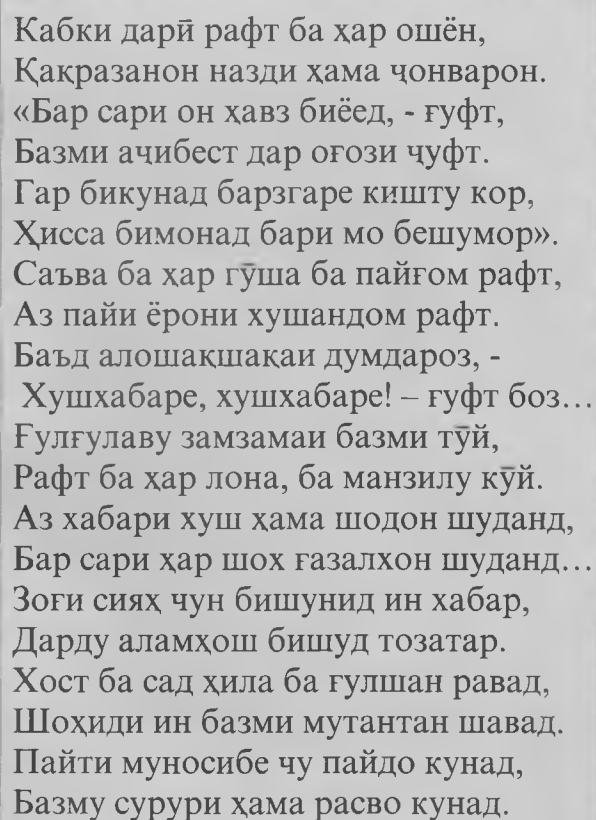
Файзи баҳор асту замин сабзапӯш,
Олами зебо бубарад аклу ҳуш.
Паҳн шуда домани сабзи баҳор,
Бар сари ин гулшани овозадор.

Рӯзе дар ин фасли хушу хуррамӣ,
Чумлаи парранда ба як берамӣ,
Аҳл ба ҳам, нармакунон, парзанон,
Давра зада бар сари хавзи калон.
Гуфт сухан Шоҳину Лочин чунин:
«Фасли баҳор аст аҷаб дилнишин.
Боядамон шодию бозӣ кунем,
Хурду калонро ҳама розӣ кунем.
Сайркунон то сари гулшан равем,
Дӯст ба ҳам то ба қиёмат шавем...»
Машварати чумлаи паррандагон,
Он ҳама ёрони ба ҳам меҳрубон.
Гашт ба поёну расид ин нидо:
«Шоҳину Лочин, дуютон раҳнамо,
Мо ҳамагӣ гӯш ба фармонатон,
Ҳамқадаму ҳамдилу ҳамсонатон!»
Гашт кабутар ба ҳаво парзанон,
Номарасон шуд ба ҳама он замон.
Сор зи нав сози тараб соз кард,
Нағма ба ранги дигар оғоз кард.

Китобхонаи Ҷумҳурии Тоҷикистон

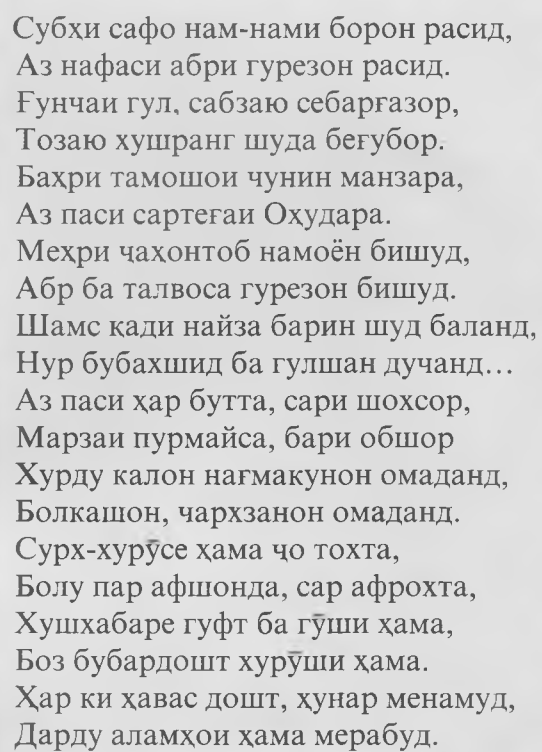
5/11/56
90 L

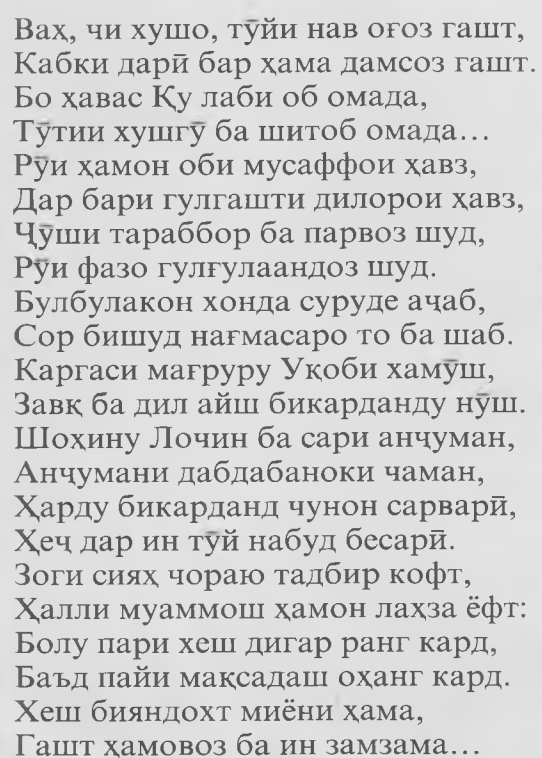

Кабки дарӣ рафт ба ҳар ошён,
Қақразанон назди ҳама чонварон.
«Бар сари он ҳавз биёед, - гуфт,
Базми ачибест дар оғози чуфт.
Гар бикунад барзгаре кишту кор,
Ҳисса бимонад бари мо бешумор».
Саъва ба ҳар гӯша ба пайғом рафт,
Аз пайи ёрони хушандом рафт.
Баъд алошакшакаи думдароз, -
Хушхабаре, хушхабаре! – гуфт боз...
Ғулғулаву замзамаи базми тӯй,
Рафт ба ҳар лона, ба манзилу кӯй.
Аз хабари хуш ҳама шодон шуданд,
Бар сари ҳар шох газалхон шуданд...
Зоғи сияҳ чун бишунид ин хабар,
Дарду аламҳош бишуд тозатар.
Хост ба сад ҳила ба гулшан равад,
Шоҳиди ин базми мутантан шавад.
Пайти муносибе чу пайдо кунад,
Базму сурури ҳама расво кунад.

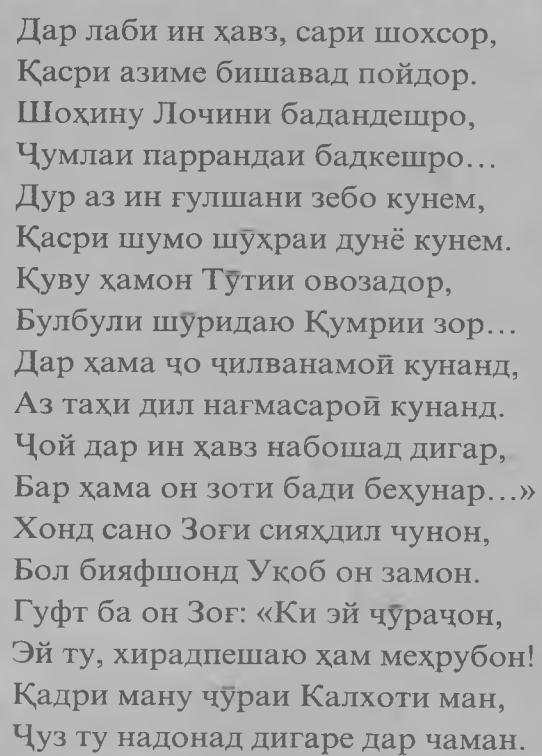
Субхи сафо нам-нами борон расид,
Аз нафаси абри гурезон расид.
Гунчаи гул, сабзаю себаргазор,
Тозаю хушранг шуда бегубор.
Баҳри тамошои чунин манзара,
Аз паси сартегаи Охудара.
Меҳри чахонтоб намоён бишуд,
Абр ба талвоса гурезон бишуд.
Шамс кади найза барин шуд баланд,
Нур бубахшид ба гулшан дучанд...
Аз паси ҳар бутта, сари шохсор,
Марзаи пурмайса, бари обшор
Хурду калон нағмақунон омаданд,
Болкашон, чархзанон омаданд.
Сурх-хурӯсе ҳама чо тохта,
Болу пар афшонда, сар афрохта,
Хушхабаре гуфт ба гӯши ҳама,
Боз бубардошт хурӯши ҳама.
Ҳар ки ҳавас дошт, ҳунар менамуд,
Дарду аламҳои ҳама мерабуд.

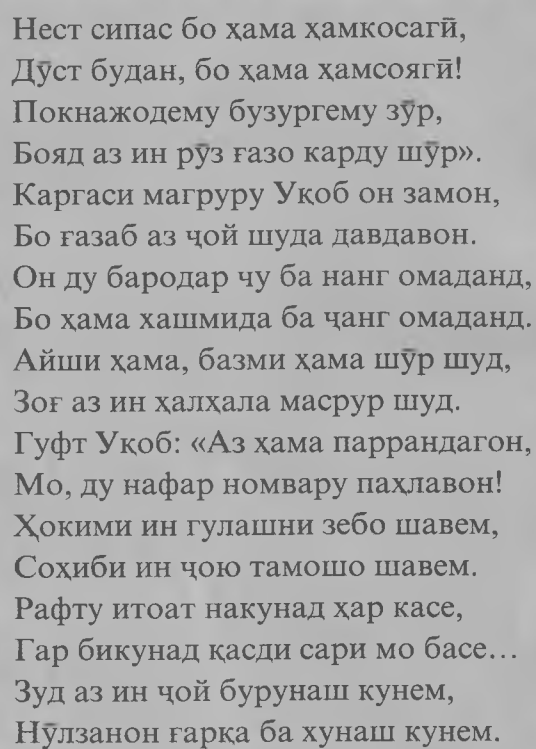
Вах, чи хушо, тӯйи нав оғоз гашт,
Кабки дарӣ бар ҳама дамсоз гашт.
Бо хавас Қу лаби об омада,
Тӯтии хушгӯ ба шитоб омада...
Рӯи ҳамон оби мусаффоӣ хавз,
Дар бари гулгашти дилороӣ хавз,
Ҷуши тараббор ба парвоз шуд,
Рӯи фазо гулгулаандоз шуд.
Булбулакон хонда суруде аҷаб,
Сор бишуд нағмасаро то ба шаб.
Каргаси мағруру Уқоби ҳамӯш,
Завқ ба дил айш бикарданду нӯш.
Шохину Лочин ба сари анчуман,
Анчумани дабдабаноки чаман,
Ҳарду бикарданд чунон сарварӣ,
Ҳеч дар ин тӯй набуд бесарӣ.
Зоги сияҳ чораю тадбир кофт,
Ҳалли муаммош ҳамон лаҳза ёфт:
Болу пари хеш дигар ранг кард,
Баъд пайи мақсадаш оҳанг кард.
Хеш бияндохт миёни ҳама,
Гашт ҳамовоз ба ин замзама...

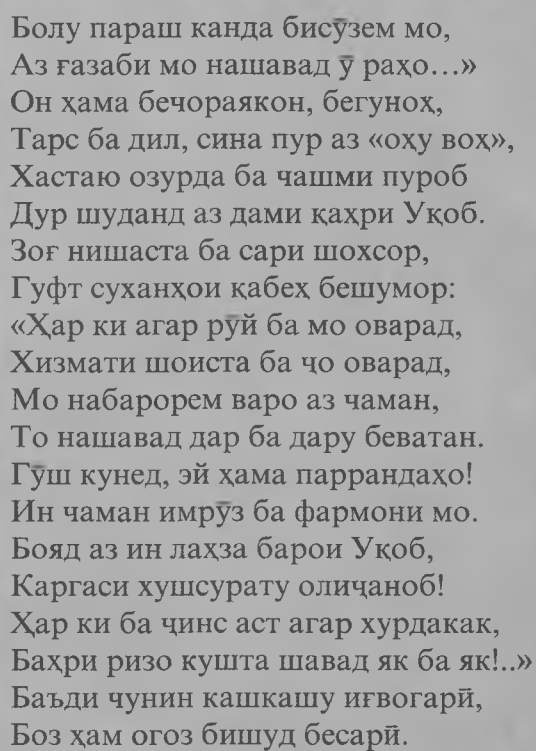

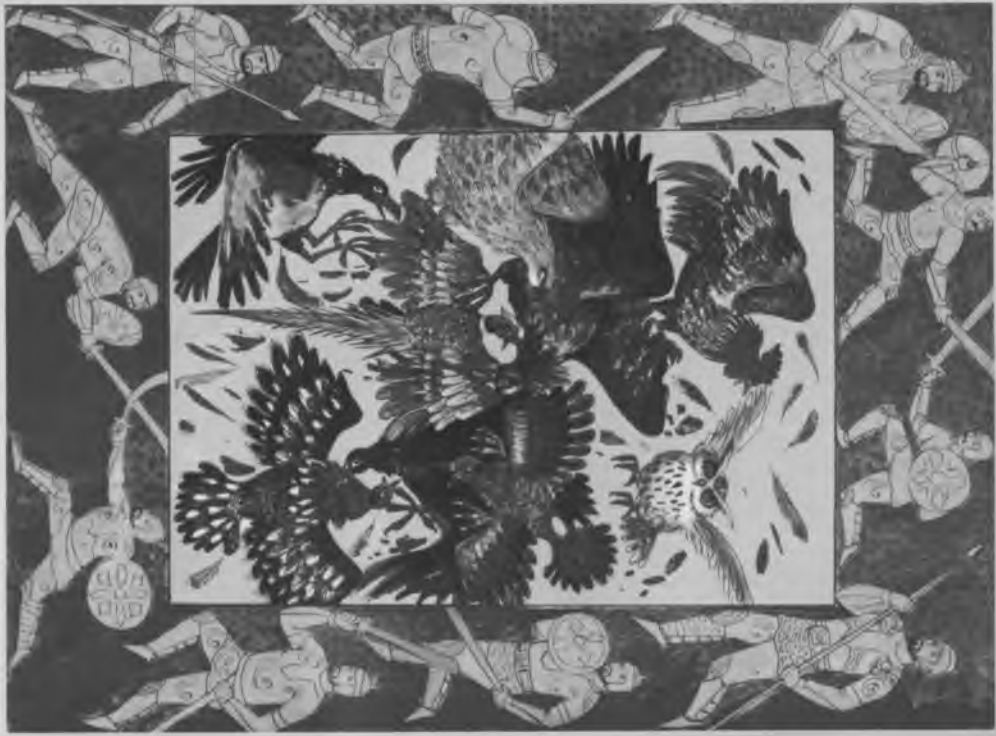
Дар лаби ин ҳавз, сари шохсор,
Қасри азиме бишавад пойдор.
Шоҳину Лочини бадандешро,
Чумлаи паррандаи бадкешро...
Дур аз ин гулшани зебо кунем,
Қасри шумо шӯхраи дунё кунем.
Куву ҳамон Тутии овозадор,
Булбули шӯридаю Қумрии зор...
Дар ҳама чо чилванамой кунанд,
Аз тахи дил нағмасарой кунанд.
Чой дар ин ҳавз набошад дигар,
Бар ҳама он зоти бади беҳунар...»
Хонд сано Зоғи сияҳдил чунон,
Бол бияфшонд Уқоб он замон.
Гуфт ба он Зоғ: «Ки эй чӯраҷон,
Эй ту, хирадпешаю ҳам меҳрубон!
Қадри ману чӯраи Калхоти ман,
Қуз ту надонад дигаре дар чаман.

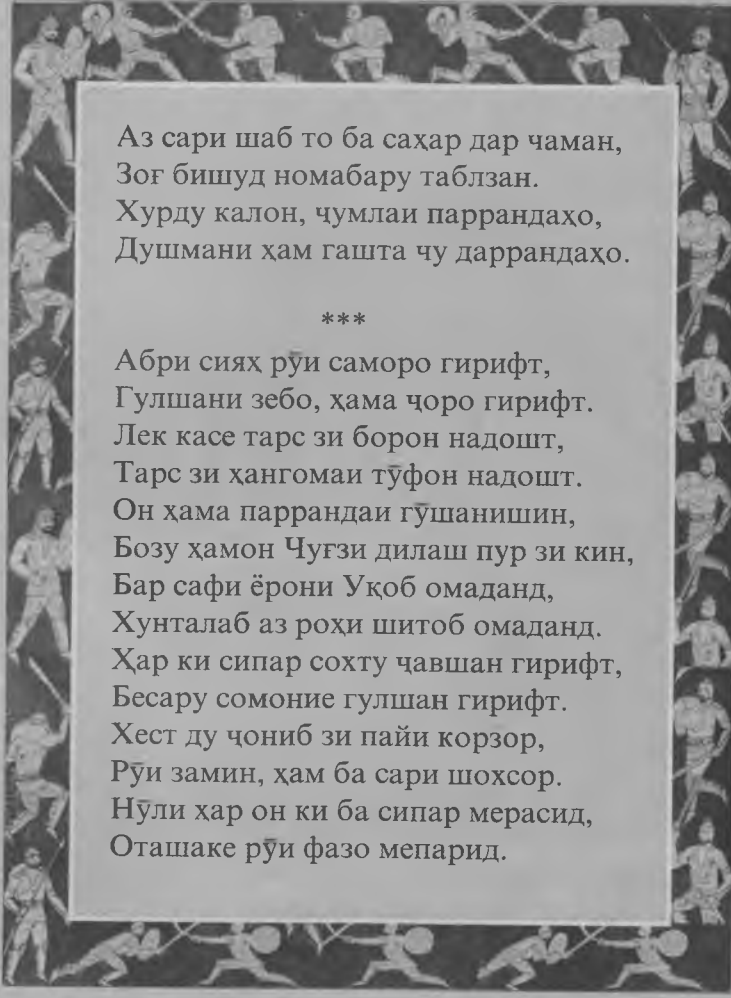

Нест сипас бо ҳама ҳамкосагӣ,
Дӯст будан, бо ҳама ҳамсоягӣ!
Покнажодему бузургему зӯр,
Бояд аз ин рӯз ғазо карду шӯр».
Каргаси мағруру Уқоб он замон,
Бо ғазаб аз ҷой шуда давдавон.
Он ду бародар чу ба нанг омаданд,
Бо ҳама хашмида ба ҷанг омаданд.
Айши ҳама, базми ҳама шӯр шуд,
Зоғ аз ин ҳалҳала масрур шуд.
Гуфт Уқоб: «Аз ҳама паррандагон,
Мо, ду нафар номвару паҳлавон!
Ҳокими ин гулашни зебо шавем,
Соҳиби ин ҷою тамошо шавем.
Рафту итоат накунад ҳар касе,
Гар бикунад қасди сари мо басе...
Зуд аз ин ҷой бурунаш кунем,
Нӯлзанон гарқа ба хунаш кунем.

Болу параш канда бисӯзем мо,
Аз газаби мо нашавад ӯ раҳо...»
Он ҳама бечораякон, бегуноҳ,
Тарс ба дил, сина пур аз «оҳу воҳ»,
Хастаю озурда ба чашми пуроб
Дур шуданд аз дами қаҳри Уқоб.
Зоғ нишаста ба сари шохсор,
Гуфт суханҳои қабех бешумор:
«Ҳар ки агар рӯй ба мо оварад,
Хизмати шоиста ба чо оварад,
Мо набарорем варо аз чаман,
То нашавад дар ба дару беватан.
Гуш кунед, эй ҳама паррандаҳо!
Ин чаман имрӯз ба фармони мо.
Бояд аз ин лаҳза барои Уқоб,
Каргаси хушсурату олиҷаноб!
Ҳар ки ба чинс аст агар хурдакак,
Баҳри ризо кушта шавад як ба як!..»
Баъди чунин кашкашу иғвогарӣ,
Боз ҳам оғоз бишуд бесарӣ.

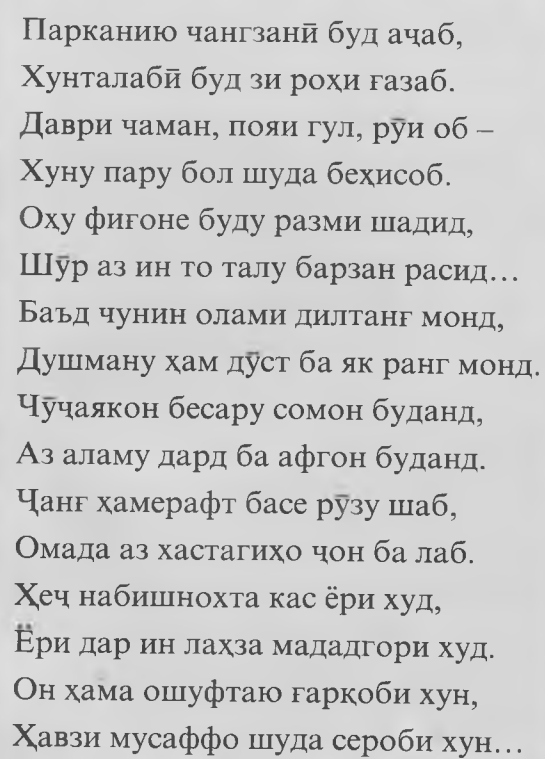

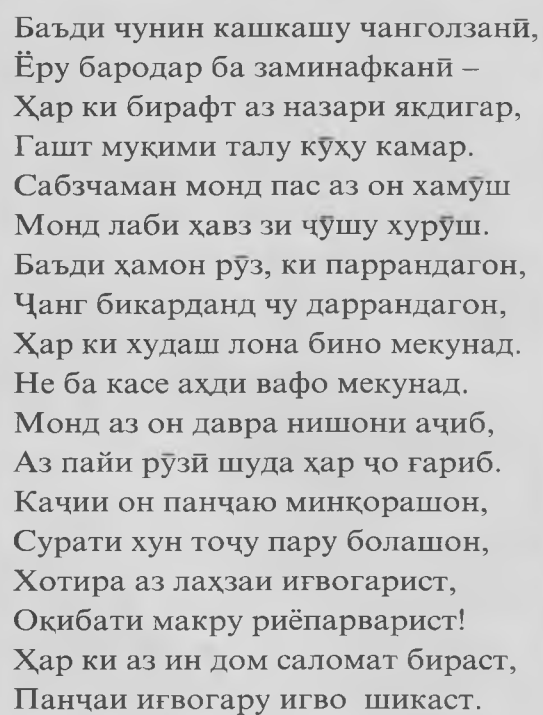
Аз сари шаб то ба саҳар дар чаман,
Зог бишуд номабару таблзан.
Хурду калон, чумлаи паррандаҳо,
Душмани ҳам гашта чу даррандаҳо.

Абри сиях рӯи саморо гирифт,
Гулшани зебо, ҳама чоро гирифт.
Лек касе тарс зи борон надошт,
Тарс зи хангомаи тӯфон надошт.
Он ҳама паррандаи гӯшанишин,
Бозу ҳамон Чугзи дилаш пур зи кин,
Бар сафи ёрони Уқоб омаданд,
Хунталаб аз роҳи шитоб омаданд.
Ҳар ки сипар сохту чавшан гирифт,
Бесару сомони гулшан гирифт.
Хест ду чониб зи пайи корзор,
Рӯи замин, ҳам ба сари шохсор.
Нули хар он ки ба сипар мерасид,
Оташаке рӯи фазо мепарид.

Парканию чанганй буд ачаб,
Хунталабй буд зи роҳи газаб.
Даври чаман, пояи гул, рӯи об –
Хуну пару бол шуда беҳисоб.
Оху фиғоне буду разми шадид,
Шӯр аз ин то талу барзан расид...
Баъд чунин олами дилтанг монд,
Душману ҳам дӯст ба як ранг монд.
Чӯчаякон бесару сомон буданд,
Аз аламу дард ба афгон буданд.
Ҷанг ҳамерафт бәсе рӯзу шаб,
Омада аз хастагиҳо ҷон ба лаб.
Ҳеч набишнохта кас ёри худ,
Ёри дар ин лаҳза мададгори худ.
Он ҳама ошуфтаю ғарқоби хун,
Ҳавзи мусаффо шуда сероби хун...

Баъди чунин кашкашу чанголзанӣ,
Ёру бародар ба заминафканӣ –
Ҳар ки бирафт аз назари якдигар,
Гашт муқими талу кӯҳу камар.
Сабзчаман монд пас аз он хамӯш
Монд лаби ҳавз зи ҷӯшу хуруш.
Баъди ҳамон рӯз, ки паррандагон,
Ҷанг бикарданд чу даррандагон,
Ҳар ки худааш лона бино мекунад.
Не ба касе аҳди вафо мекунад.
Монд аз он давра нишони ачиб,
Аз пайи рӯзӣ шуда ҳар ҷо ғариб.
Качии он панҷаю минқорашон,
Сурати хун тоҷу пару болашон,
Хотира аз лаҳзаи игвогарист,
Оқибати макру риёпарварист!
Ҳар ки аз ин дом саломат бираст,
Панҷаи игвогару игво шикаст.

Соли 1968